

Broj: 05-1-07-5-767/24
Sarajevo, 18.07.2024. godine
A.D.M.

Na osnovu člana 6.2, člana 6.6 stav (1) i (3) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH», br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 i 24/24), člana 6. stav (2) i (8) Uputstva o procedurama za rješavanje po prigovorima i žalbama podnesenim izbornim komisijama („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24), a u vezi člana 7.1 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, postupajući po službenoj dužnosti u predmetu kršenja Izbornog zakona Bosne i Hercegovine od strane SDA-Stranka demokratske akcije (kod 00090), Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je na 43. sjednici, održanoj 18.07.2024. godine, d o n i j e l a

ODLUKU

(1) Politička stranka SDA-Stranka demokratske akcije (kod 00090) odgovorna je što je putem društvene mreže Facebook na Facebook stranici SDA Visoko vršila preuranjenu izbornu kampanju, čime je prekršila pravila ponašanja u izbornom periodu iz člana 7.1 Izbornog zakona BiH, pa joj se na osnovu člana 6.7 stav (2) tačka 1) Izbornog zakona BiH i primjenom člana 19.9 stav (1), tačka 3) Izbornog zakona BiH izriče:

- novčana kazna u iznosu od 3.500,00 KM (slovima: tri hiljade i pet stotina konvertibilnih maraka)

(2) Novčana kazna iz stava (1) ove odluke uplatiće se u roku od osam dana od dana pravosnažnosti ove odluke na račun Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine.

(3) Nalaže se političkoj stranci SDA-Stranka demokratske akcije, da sa društvene mreže Facebook na Facebook profilu SDA Visoko ukloni spornu objavu za koju je Centralna izborna komisija BiH izrekla novčanu kaznu, te da sve pristalice i kandidate ove političke stranke za predstojeće Lokalne izbore 2024. godine, obavijesti da su dužni da se suzdrže od javnog oglašavanja i vođenja izborne kampanje u elektronskim, onlajn i štampanim medijima i putem društvenih mreža ili bilo kojeg oblika javnog oglašavanja kampanje prije zvaničnog početka izborne kampanje.

Obrazloženje

Centralna izborna komisija BiH je dana 02.07.2024. godine zaprimila informaciju sa dokazima podnesenu od strane TRANSPARENCY INTERNATIONAL Bosna i Hercegovina, Udruženje za borbu protiv korupcije Transparency International u BiH koja se odnosi na kršenje odredbe člana 7.1 i 7.2a Izbornog zakona BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 i 24/24). U informaciji se navodi da je prateći ponašanje svih subjekata od trenutka raspisivanja izbora došao do informacije da su nadruštvenoj mreži „Facebook“ Gradska organizacija Stranke demokratske akcije Visoko i gradonačelnik grada Visoko Mirza Ganić počinili niz nepravilnosti iz poglavlja 7. Izbornog zakona BiH, na način da su objavljivali i međusobno dijelili

objave sa službenog profila gradonačelnika, kojima su zloupotrijebili funkciju gradonačelnika, člana njihove stranke, odnosno svoju ličnu funkciju gradonačelnika predstavljajući javne radove grada kao svoje lične uspjehe. Nadalje, navodi da je u prvoj objavi u prilogu SDA Visoko piše tekst: „*Ulicama Hadžijine vode... Radimo i gradimo za bolje Visoko!*“, te u nastavku teksta dijeli objavu sa zvaničnog, službenog profila gradonačelnika koji takođe koristi slogan „*Radimo i gradimo za bolje Visoko!*“ i navodi nekoliko ulica koje su asfaltirane i na kojima je rekonstruisana kanalizaciona, oborinska i vododvodna mreža, te vrijednost svih radova. Isto tako, navodi da se u sljedećim objavama navodi slogan „*Radimo i gradimo za bolje Visoko!*“ sa informacijama o vrijednostima projekata, o tome šta je urađeno, te na jednoj od objava sa službene stranice gradonačelnika Mirze Ganića koju je podijelio SDA Visoko se navodi: „*Grad Visoko nastavlja projekat uljepšavanja fasada u ulice Alije Izetbegovića! Zgrada ZK ureda zasijala je svojom ljepotom, a isto tako će zasijati i zgrada Partizana, radovi su počeli.*“ - kazao je gradonačelnik Ganić. U prilogu dostavlja dokaze o naprijed navedenom.

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je, imajući u vidu odredbu člana 6.2 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, u postupku ispitivanja formalno pravne strane podneska utvrdila da je isti dopušten, ali da je podnesen od neovlaštenog lica iz kojih razloga je u smislu člana 6.2 stav (2) i (3) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine predmetnu informaciju cijnila kao inicijativu za pokretanje postupka i postupak vodila po službenoj dužnosti.

Postupajući po navedenoj inicijativi, Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je nakon prijema, u skladu sa zakonskom procedurom, aktom broj: 05-1-07-5-986-2/24 od 04.07.2024. godine inicijativu dostavila navedenoj političkoj stranci na izjašnjenje, u roku od 24 sata od prijema obavijesti, te da se posebno izjasni Mirza Ganić, aktuelni gradonačelnik Grada Visoko.

U blagovremenom roku, dana 06.07.2024. godine, politička stranka SDA-Stranka demokratske akcije je elektronskim putem dostavila izjašnjenje u kojem navodi da CIK BiH nema stvarnu nadležnost za postupanje po podnesenom prigovoru, imajući u vidu odredbu člana 6.6 stav (1) Izbornog zakona BiH. Nadalje, navodi da SDA, kao ni ostali politički subjekti, formalno još nije podnijela kandidatske liste, pa u tom smislu činjenično ne postoje kandidati za predstojeće Lokalne izbore. Isto tako, navodi da ne postoji ni materijalna povreda prava, jer u konkretnom Mirza Ganić kao gradonačelnik nije vršio političku promociju nego je kao aktuelni gradonačelnik Grada Visoko u okviru svojih ovlaštenja i zakonom propisanih nadležnosti izvjestio građane o tekućim aktivnostima organa uprave koju predstavlja, pa u tom smislu nema povrede Izbornog zakona BiH niti od strane SDA niti od strane Mirze Ganića, gradonačelnika Grada Visoko. U nastavku citira odredbe o preuranjenoj kampanji i navodi da uvažavajući objavu koja je podijeljena na Facebook stranici SDA Visoko ne proizilazi da SDA Visoko kao politički subjekat oglašava kampanju, niti istu vodi. Ističe, da se objavama ne pozivaju građani da glasaju za SDA, niti se upoznaju birači i javnost sa programom i kandidatima za predstojeće izbore. Navode, da zakonom nije zabranjeno dijeliti objave koje su nastale u redovnim aktivnostima bilo koje institucije ili nosioca bilo koje izvršne funkcije. Nadalje, navode da se svakodnevno u javnom diskursu na društvenim mrežama susreću različite osobe, ali i političke stranke dijele objave koje tretiraju određene društvene aktivnosti koje su od općeg društvenog značaja. Ističu, da ni u jednoj rečenici koja je napisana i objavljena nije istaknut politički subjekat SDA Visoko. Navode, da ako bi se naprijed navedeno posmatralo, onda politički subjekat ne bi smio uopće učestvovati u javnom prostoru od objave izbora do zvaničnog početka kampanje, što nije slučaj, jer da jeste, CIK BiH bi morala na minutnoj osnovi provoditi procedure i kažnjavati političke subjekte, kao i portale koji prenose različite informacije od političkih subjekata koje bi se mogle tumačiti proizvoljno. Nadalje, navode da se dijeljenje objave i isticanjem dijela sadržaja iz objave koja tretira redovne aktivnosti od općeg interesa za sve građane, bez bilo kakve primjese politike i upoznavanja birača i javnosti sa programom i kandidatima za predstojeće izbore, u skladu sa Zakonom i važećim Pravilnikom, ne može smatrati preuranjenom kampanjom. Nadalje, navode da se na objavu političkog

subjekta ne može primjeniti član 7.2a, jer isti tretira nosioce izvršne funkcije, a ne političke subjekte. Isto tako, navodi da je jasno da podijeljeni sadržaj ne predstavlja preuranjenu kampanju, jer isti vrlo jasno i precizno govori o realizaciji društvenih projekata bez isticanja političke stranke ili kandidata, te upoznavanja birača i javnosti sa programom i kandidatima političkih subjekata za predstojeće izbore. U prilogu izjašnjenja dostavljaju i izjašnjenje Općinskog odbora SDA Visoko, identičnog teksta kao i dostavljeno izjašnjenje političke stranke SDA. Takođe, dostavljaju print screenove dijeljenja objava različitih političkih subjekata koje su iste ili slične sa spornim objavama.

Takođe, dostavljeno je i izjašnjenje Mirze Ganića, aktuelnog gradonačelnika Grada Visoko, u kojem se pored onog što navodi SDA u svom izjašnjenju, navodi i to da ni jedna objava na profilu Mirze Ganića nije bila političke prirode, niti je u objavama isticana bilo koja politička stranka. Navodi, da ni jedna objava nije predstavljala javne radove kao lične, a objave su prenosile javnosti informacije o realizovanim projektima, odnosno objave predstavljaju redovne službene aktivnosti gradonačelnika Ganića. Isto tako, navodi da objave nisu promovisale gradonačelnika Ganića kao kandidata, niti su vršile promociju političkog subjekta. Nadalje, navodi da se radi o društvenoj i javnoj aktivnosti, te da kao takva ne predstavlja zloupotrebu javnih resursa. U prilogu dostavlja print screenove dijeljenja objava različitih nosioca izvršnih funkcija koje su iste ili slične sa spornim objavama Mirze Ganića.

„Preuranjena kampanja“, u smislu odredbe člana 1.1a tačka 8) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, je svaki oblik radnji iz kampanje koje preduzimaju politički subjekti u periodu od raspisivanja izbora do perioda zvaničnog početka izborne kampanje.

Odredbom člana 7.1 Izbornog zakona BiH je propisano da u periodu preuranjene izborne kampanje zabranjeno je vođenje izborne kampanje u elektronskim, onlajn i štampanim medijima i putem društvenih mreža ili bilo koji oblik javnog oglašavanja kampanje. Ova zabrana ne odnosi se na organiziranje zakonitih zvaničnih skupova organa i događaja političkih subjekata u svrhe koje nisu kampanja.

Nadalje, odredbom člana 9. stav (1) Pravilnika o medijskom predstavljanju i javnom oglašavanju političkih subjekata u izbornom periodu („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24) propisano je da u periodu preuranjene kampanje političkim subjektima je zabranjen svaki oblik radnje iz kampanje koje preduzimaju politički subjekti u periodu od raspisivanja izbora do perioda zvaničnog početka izborne kampanje. Stavom (2) istog člana propisano je da se zabrana iz stava (1) ovog člana, odnosi na upoznavanje birača i javnosti sa programom i kandidatima političkih subjekata za predstojeće izbore.

Odredbom člana 19.9 stav (1) tačka 3) Izbornog zakona BiH propisano je da će se novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM do 30.000,00 KM kaznit politički subjekt za prekršaj ako on ili njegov kandidat u suprotnosti s članom 7.1, u periodu preuranjene izborne kampanje, izvrši radnju koja se smatra vođenjem izborne kampanje.

„Zloupotreba javnih sredstava i resursa“, u smislu odredbe člana 1.1a tačka (27) Izbornog zakona BiH, je bilo koje nezakonito korištenje sredstava i resursa države BiH, entiteta, kantona, Brčko distrikta BiH i drugih jedinica lokalne uprave i samouprave, kojim kandidati na izborima i izbornim listama, kao javni ili državni dužnosnici, ili neposredno izabrana lica, raspoložu za potrebe obavljanja službene dužnosti. Pod resursima se, u smislu ove definicije, podrazumijevaju pokretna i nepokretna imovina, kao i svi ljudski resursi javnih institucija koji se koriste u okviru radnog vremena.

Odredbom člana 7.2a stav (1) Izbornog zakona BiH je propisano da nosiocima izvršne funkcije i nosiocima mandata zabranjena je zloupotreba javnih sredstava. U stavu (2) istog člana propisano je da zloupotrebu javnih sredstava u smislu stava (1) ovog člana podrazumijeva:

a) korištenje pozicije rukovodioca organa ili ustanove za javnu promociju sebe kao kandidata i/ili političkog subjekta kojem pripada, kroz javnu promociju organa ili ustanove. **b) uključivanje državnih službenika koji su podređeni kandidatu u obavljanju poslova u radnom vremenu s ciljem promocije kandidata ili političkih subjekata;** c) korištenje prostorija javnih ustanova, organa ili javnih preduzeća za obavljanje predizbornih aktivnosti ako korištenje istih prostorija nije zagarantirano drugim kandidatima i političkim subjektima pod istim uslovima; d) korištenje sredstava komunikacije, informacionih usluga, kancelarijske opreme javnih ustanova, organa i javnih preduzeća za izbornu kampanju; e) korištenje sredstava prijevoza u vlasništvu državnih, entitetskih, gradskih, kantonalnih ili općinskih organa i organizacija bez naknade ili po sniženim naknadama za aktivnosti kampanje. Ova odredba ne odnosi se na prijevoz osoba koje se posebno štite u skladu sa zakonom, koji se obavlja kao dio sigurnosnih mjera koje se primjenjuju u odnosu na visoke zvaničnike koji podliježu službenoj zaštiti koju pružaju nadležni organi prilikom obavljanja službene dužnosti ili postupanja po službenoj dužnosti; **f) promocija političkih subjekata ili kandidata na javnim događajima ili manifestacijama koje finansiraju javne institucije ili javna poduzeća;** g) prikupljanje potpisa ili vođenje izborne kampanje koju provode osobe koje obavljaju izbornu dužnost ili su državni službenici, tokom službenih aktivnosti ili događaja koje organizira javna institucija, javni organ ili javno preduzeće; i h) korištenje javnih sredstava i resursa u svrhu direktne ili indirektno kupovine podrške birača tokom izborne kampanje, što uključuje između ostalog i pružanje jednokratne novčane ili nenovčane pomoći građanima ili kategorijama građana, osim ako je pružanje te pomoći planirano u okviru redovnih budžetskih subvencija.

Uvidom u kompletan spis predmeta i dostavljene screenshot objave sa društvene mreže Facebook, a posebno snimak ekrana objave SDA Visoko od 20. maja 2024. godine, Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je utvrdila da je politička stranka SDA-Stranka demokratske akcije odgovorna što je Gradski odbor SDA Visoko putem društvene mreže Facebook na zvaničnoj Facebook stranici SDA Visoko vršio preuranjenju izbornu kampanju, na način da je podijelio objavu gradonačelnika Mirze Ganića i u opisu svoje objave istakao tekst „*ULICAMA HADŽIJIJE VODE... RADIMO I GRADIMO ZA BOLJE VISOKO*“, vršeći na taj način promociju ove političke stranke prije zvaničnog početka izborne kampanje, a sve s ciljem uticaja na birače i njihovu volju na predstojećim Lokalnim izborima 2024. godine.

Naime, iz samog sadržaja i opisa sporne objave na društvenoj mreži Facebook od 20.05.2024. godine, proizilazi da je ova politička stranka vodila izbornu kampanju prije službenog početka izborne kampanje, s ciljem informisanja birača u vezi svojih aktivnosti i vrijednostima projekta, o tome šta je urađeno, odnosno javne radove Grada Visoko i aktivnosti gradonačelnika Mirze Ganića, politička stranka SDA-Stranka demokratske akcije je predstavila kao svoje uspjehe, čime je jasno da je riječ o preuranjenoj izbornoj kampanji zabranjenoj odredbom člana 7.1 Izbornog zakona BiH. Osim toga, u korist tome, govori i činjenica da se radi o aktivnostima u Gradu Visoko, a da je aktuelni gradonačelnik Grada Visoko, izabran na Lokalnim izborima 2020. godine kao kandidat ispred političke stranke Stranka demokratske akcije, iz kojih razloga je utvrđeno da je sporna objava imala za cilj da predstavi promociju ove političke stranke i da se javni radovi u ovom Gradu, te aktivnosti gradonačelnika Mirze Ganića, predstave kao uspjeh aktuelne vlasti, odnosno uspjeh političke stranke SDA-Stranka demokratske akcije.

Pozivajući se na odredbe člana 6.6 stav (1) Izbornog zakona BiH u izjašnjenju političke stranke SDA, odnosno prvostepenu nadležnost Centralne izborne komisije BiH, ističemo da je Centralna izborna komisija BiH u konkretnom slučaju riješila predmetnu prijavu radi hitnog djelovanja i činjenice da se radi o povredi (vođenju izborne kampanje prije zvaničnog početka izborne kampanje) gdje nije moguće utvrditi mjesnu nadležnost izbornih komisija, te da takva povreda prelaze granice jedne opštine/grada.

Posebno ističemo, da imajući u vidu gore citirane zakonske odredbe, a nakon uvida u spis predmeta i dostavljena izjašnjenja, Centralna izborna komisija BiH u konkretnom slučaju nije mogla utvrditi kršenje odredbe člana 7.2a Izbornog zakona BiH od strane političke stranke SDA-Stranka demokratske akcije, s obzirom da raspoloživi dokazi ne upućuju da se radi o zloupotrebi javnih sredstava i resursa u smislu odredbe člana 1.1a tačka 27) Izbornog zakona BiH, a u vezi sa odredbom člana 7.2a stav (1) i (2) Izbornog zakona BiH.

Prilikom odlučivanja o visini izrečene novčane kazne, ovaj organ je kao olakšavajuću okolnost cijenio da su pitanju nove odredbe Izbornog zakona BiH za koje Centralna izborna komisija BiH u prethodnim izbornim ciklusima nije mogla izricati novčane kazne zbog vođenja preuranjene izborne kampanje, ali je kao otežavajuću okolnost cijenila činjenicu da je ovoj političkoj stranci za isti prekršaj već ranije izrečena novčana kazna Odlukom broj: 05-1-07-5-610/24 od 04.07.2024. godine, te je u skladu sa navedenim, ovoj političkoj stranci izrečena kazna kao u dispozitivu ove odluke.

Na osnovu naprijed izloženog, savjesne i brižljive ocjene svakog postojećeg dokaza posebno i svih dokaza zajedno, a cilju daljeg sprječavanja kršenja odredbi Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH je na osnovu člana člana 6.7 stav (2) tačka 1) Izbornog zakona BiH i primjenom člana 19.9 stav (1), tačka 3) Izbornog zakona BiH, odlučila kao u dispozitivu Odluke.

Pravna pouka: Protiv ove odluke, u skladu sa članom 6.9 stav (1) i (2) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, može se podnijeti žalba Apelacionom odjelu Suda Bosne i Hercegovine u roku od dva dana od dana prijema ove odluke, koju Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine dostavlja putem elektronske pošte ili faks-aparata.

Žalba se podnosi putem Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine i dostavlja se putem faks aparata na broj 033/251-329, elektronskom poštom na e-mail adresu kontakt@izbori.ba ili lično u sjedište Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, Ulica Danijela Ozme broj 7, Sarajevo.

Dostavljeno:

- Transparency International u BiH
- SDA-Stranka demokratske akcije
- a/a

